

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

CONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny, i literacki

poświęcony sprawom miejscowym oraz Zagłębia Dąbrowskiego. Cena 3 kop.

CENA PRZEMNEMERATY:
 miejscowych i zamiejscowych
 Rocznie RB. 6.
 Półrocznie 3.
 Kwartalnie 1.50
 Miesięcznie 0.50

Adres Redakcji i Administracji Częstochowa Aleja II Nr. 38, telefonu Nr. 50, skryjka pocztowa Nr. 21.
 Redaktor przyjmuje od godz. 7-9 do 8-9 wieczorem.
 Redakcja nie wwraca, za artykuły, nie oznaczone z góry ceną honorarjów, redakcyj. wyłącza nie bierze. Przemnemeratę w Częstochowie przyjmuje wszystkie księgarnie. W Warszawie: Biuro Działanów i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje wszystkie księgarnie. Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 118; w Mokwiew L. i K. Metel i S-ka Krad. Przed. 53. w Warszawie Marszałkowska 120, w Sopocie W. Radzki, hotel warszawski.

CENA OGLASZEŃ:
 Za jeden wiersz lub jego miejsce na I-szej stronie 30 k., na II-iej 20 k. Reklamy Niekrologa za wiersz 20 k. Nadeślanie za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz.

Przemnemeratę na „Goniec Częstochowski” i ogłoszenia w Krakowie przyjmuje pan J. Kosiński.

W teatrze miejscowym wielkie kinematograficzne przedstawienie
 z następującym programem od 5 do 11 wieczór, w przeddzień i święta od 3 po poł.

Oddział I. **Podróż po Rosji** (z natury); **Kobiety policjantami w Ameryce** (kom.); **Kłopoty z mieszkaniem** (kom.); **Don Juan** (w kolorach); Oddział III. **Przebacz dziadziu** (wielki dramat); **Operator odcisków** (bardzo komiczne).

Co tydzień zmiana programu.—Szczegóły w programach. — Ceny miejsc: I-e miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop. Krzesło w łoży po 50 kop. Gaieryja 20 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze płacą połowę.

Dyrektor B. Zarzecki.

Tow. Akc. Handl. Przemysł.
Ł. J. BORKOWSKI
 agentura w Częstochowie
 Biuro i Składy przy ul. Teatralnej
 dom M. Grd steina № 24, tel. № 70.

żelazo, stal, węgiel, koks, rury
 artykuły budowlane

Cement
 Papiery
 Smoła dachowa
 Oleje
 Smary
 Pakunki
 Lampki elektr.

na składzie
 w
 Częstochowie.

Artykuły techniczne.
 Węgielki do lamp łukowych.

Lekarz d-ła Grejniec
 wyjechał
 powróci w pocz. Września.

KALENDARZYK.
 D. 3 Września.

Wielki dzień: 5 m. 11, sobót godz. 6 m. 49.
 Długo dnia: 3 godziny 7 minut.

Wskazówki historyczne: 1657. Wjazd Jana Kazimierza do Krakowa.—1666. Zygmunt III układa się z rokosznymi.—1826. Koronacja Cesarza Mikołaja I.

Stosunki handlowe polsko-angielskie.

Najmłodszy syn śp. Stanisława Szczepanowskiego po powrocie ze studjów w Londynie opublikował w „Słowie Polskim” kilka ciekawych szczegółów, pozostających w ścisłym związku z bożozem towarów niemieckich na ziemiach polskich. Szczegóły te podajemy poniżej.

Jako student w Londynie nie miałem sposobności czerpania wiadomości o naszych sprawach z gazet polskich. Odrwane odgłosy donioślejszych spraw objął się o moje uszy przez dzienniki angielskie i rozmowy ze znajomymi angiłkami. Z tych uszyków wyrobitem sobie przekonanie o potędze rohu przeciw Niemcom w kraju naszym.

Znajomi urzędnicy z wydziału handlu zagranicznego w ministerjum angielskim w częstych rozmowach (zupelnie nie pytań z

mei strony), z podziwem mówili o energii naszej akcji.

— Jesteśmy ciągle zawałeni korespondencjami z Galicji— kupcy i przemysłowcy pytają się o informacje i wskazówki co do nawiązania handlowych stosunków Anglii z Galicją.

— A jak załatwicie te korespondencje— pytam.

— Zrasu lekceważylimy je, słysząc o słomianych ogalach polskich, uporczywie jednak zapytań mimo tyłomiesięcznej bezskuteczności, przekonała nas, że rzecz jest brana poważnie.

— I co teraz robicie?

— Obecnie załatwiamy wszystkie sprawy jak najprędzej, bo wierzymy w skutek.

— A kupcy i przemysłowcy angielscy?

— Zrasu nie ufali, teraz jednak budzi się chęć handlowania z Galicją, by to umożliwić sporządzamy w ministerjum listę polskich firm, znanych z wielkości obrotów handlowych i solidarności.

— Jakie jest pańskie zdanie o całej sprawie?

— Sądzę, że rzecz ta musi napotykać na wielkie trudności, przy najlepszej nawet woli obu stron, skutkiem zupełnej niezajomości wzajemnej. Celem utrwalenia stosunków handlowych strony muszą znać ludzi i zwyczaje handlowe. Rzecz jednak uważam za ważną i możliwą, a nawet pewną gdy akcja będzie nadal energicznie prowadzoną jak dotychczas.

Ze stron handlowych angielskich zwracano się do mnie z propozycją tłumaczenia ceników angielskich na język polski, jedech dowód więcej, że nasza akcja wywiera pewien wpływ.

Przyjeżdżam do kraju. Wszędzie słyszę narzekania na powolność akcji, na upór kupców wciąż trzymających towary niemieckie, cała prasa uderza w dzwon pogrzebowy zniechęcenia.

Jaki kontrast, oby uznał naszą energję, a my sobie szkalujemy. Szkalujemy nasze kupiectwo pełne najlepszych chęci, często poświęcające osobisty interes, narażające się na kary za ziamanie kontraktów z niemcami, aby tylko jebok pchnąć naprzód.

Zmiana stosunków handlowych to sprawa lat, a nie miesięcy. Nasi kupcy mają kredyt u niemieckich firm, nie mogą zrywać, aż zapłaca, a w kraju brak pieniędzy. Angielskie firmy nas nie znają, kredyt tak prędko nie udziela, a stać nas na gotówkowe spłaty?

Nasi kupcy, katolicy i żydzi pełni najlepszych chęci, szukają nowych źródeł, pomagają im, a nie zniechęcajmy ich bezmiennymi zarzutami.

Energji i wytrwałosci! Sprawa idzie naprzód, niech nad niecierpliwością zapanuje zdrowy rozsądek, a zwyciężymy, udowodniając niemcom, że z nami nie żart.

Witold Szczepanowski.

Reforma uniwersytecka w Rosji.

Współpracownik „Słowa” petersburskiego miał dłuższą rozmowę z wiceministrem oświaty Ulianowem, z którego sądzić można, jakie plany ma ministerjum obecnie, co do reformy uniwersytetów rosyjskich.

Projekt ustawy uniwersyteckiej jest już podobno całkowicie opracowany i ma być przesłany do profesorów uniwersyteckich, by ci dali swojną o nim opinję.

Profesorowie i wogóle wszyscy pracownicy uniwersyteccy mają otrzymać podwyższenie pensji. Ilość katedr profesorskich ma być zwiększona. Srodki, jakimi rozporządzą uniwersytety, mają być również zwiększone.

Niejasne są pogłoski o pochodzie ministerjalnym przeciwko zasadzie obieralności w uniwersytetach. Rektorowie i dziekani i nadal mają być wybierani przez gremium profesorskie.

Przesadzone są również pogłoski, co do skasowania systemu przedmiotowego, który został wprowadzony zamiast egzaminów hurtowych. W systemie tym mają tylko być porobione pewne zmiany w celu ulepszenia go, gdyż został wprowadzony zbyt pospiesznie.

Inspekcyja w uniwersytetach ma być na nowo wkrzeszona. Ministerjum uważa, iż konieczni są urzędnicy, którzyby śledzili za porządkiem w uniwersytetach.

Ministerjum uważa za bardzo nienormalne istniejące przepisy, co do stowarzyszeń studenckich. Wiele organizacji studenckich zajmują się obecnie rzeczami zupełnie obcemi tym celom, dla których zostały utworzone, ministerjum tolerować tego nie będzie.

Wolne słuchaczki nie mają być dopuszczane na uniwersytety. Wogóle ilosc wolnych słuchaczy ma być znacznie ograniczona i zależna od tego, ile w istocie pozostanie miejsc po przyjęciu wszystkich studentów rzeczywistych.

Z stosunków kolejowych.

Kryzys ekonomiczny w Ameryce odbił się również i na kolejach, które wykazały ostatnio znaczne deficyty. Pomimo to zarządy kolejowe nie uciekły się do podwyższenia taryfy, jak to czyniono na drogach żelaznych w Państwie Rosyjskim. Amerykanie wiedzą bowiem, że przez podwyższenie opłaty za przejazd nie zwiększy się bynajmniej zasób gotówki u pasażera, ale natomiast zmniejszą się dochody kolei. Chwylił się tedy innego środka, bardziej wypróbowanego, a mianowicie kooperacji i utworzili kooperatywę kolejową. W wielu Stanach na różnych liniach należących do towarzystw kolejowych zwolano pracowników na naradę celem omówienia środków, mogących zażegnać kryzys kolejowy bez uciekania się do zmniejszenia personelu służbowego lub wynagrodzenia.

RYDZEWSKI i S-ka
 Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

PASY rzemieślnicze oryginalne angielskie.
PASY rzemieślnicze krajowe fabryki Soleckiego w Warszawie.
PASY z szwerców wielobłędziej oryginalne angielskie.
PASY gumowe, bawełniane, parczane.
LINY tramwajowe, białe, trefki. **Stale** na składzie.

Wykonywane: portrety, ołtarze, roboty przy budwach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wchodzące, od najwycieńszych do najwzrostniejszych pod względem artystycznym wykonania, ze wszystkich krajowych i zagranicznych pryma materiałow kamienia i drzewa. Dekoracje domow od ręki modelowane i wszelkie roboty statutorskie. Zakład przy ul. Kruszyńskiej 11, Prosowski w Częstochowie, Aljeja III dom wte. 242

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Mamioniarski
Kruszyński i Prosowski w Częstochowie.

jechać, lecz spotkał się z odmową i pogroźkami. Sołtys ze wsi Chraszczewa nie chciał zrobić porządku. Wkrótce z Białej przesyłał marjawierny katolicki proboszcz i z gniewem począł wolać do księdza marjawity, że nie ma prawa przyjeżdżać do jego parafii, że jest wykłętą i w końcu powtórzył wielokrotnie: „Idź, szatanie z mojej parafii”. Kończy się skarga w sposób następujący: „My, marjawi, z parafji Białej mamy pozwolenie generał-gubernatora warszawskiego na zbieranie się na modlitwę w Chraszczewie i na przywoływanie w miarę potrzeby księdza-marjawity. Tymczasem proboszcz przyjeżdża z parafji Białej postępuje wbrew Najwyższemu Ukazowi o tolerancji, przyczem buntuje z ambony przeciwko nam swoich parafian, jak świadczy ostatni fakt. W takich okolicznościach my sami i nasz ksiądz marjawita obawiamy się napadu i pobicia, dla tego podajemy niniejszą skargę na proboszcza z parafji Białej, sołtysa ze wsi Chraszczewa i niżej wymienionych katolików (wymieniono około 78) i prosimy pana o uśmierzenie winnych”.

Analogiczne podanie wysłane zostało do kancelarii warszawskiego generał-gubernatora.

Wszczęte wskutek tych skarg śledztwo przechodziło różne koleje; zamierzono początkowo pociągnąć księdza proboszcza Białskiego do odpowiedzialności za wzniecanie nienawiści; w rezultacie jednak przesłano sprawę do sądu okręgowego, jako prywatną skargę Suchońskiego na proboszcza.

Przeciwko takiemu jednak zakwalifikowaniu skargi zaprotestował obrońca proboszcza Płaskowski, adw. przys. Jan Nowodworski, zwracając uwagę sądu, że skarga, napisana przez Suchońskiego (jak się okazało z zestawienia charakterów) nie została jednak przez niego podpisana. Wobec tego sąd sprawę umorzył.

Różne.

Z Ciechocinka donoszą: Sezon tegoroczny obfituje w wypadki. Kilka dni temu donosiliśmy o utonięciu w Wiśle ucznia szkoły handlowej z Radomia, 17 letniego Wacława Ptaszyńskiego, którego ciała, pomimo natchmiastowego poszukiwania, dotąd nie odnaleziono.

Onegdaj znów na st. Ciechocinek zaszedł tragiczny wypadek. Kiedy po trzecim dzwonku pociąg odchodzący w stronę Warszawy ruszył z miejsca, z wag na wyskoczyły trzy kobiety, z których dwie szczęśliwie, natomiast trzecia wpadła pod koła wagonu. Pociąg natychmiast zatrzymano. Nieszczęśliwą kobietę wydobyto z rękami obciętymi powyżej ramion i roztrzaskaną czaszką; śmierć nastąpiła momentalnie. Po sprawdzeniu osobistości okazało się że przejeżdżając została Anna Wichrowska (lat 40), obywatelka wsi Wola-Raciążek, matka ośmiorga dzieci. W pociągu znajdowała się rodzina, którą nieboszczka odprowadzała. Przyczyną upadku była powłóczysta sukienka.

We wsi Wołuszawie pod Ciechocinkiem w domu kolonisty Mykłaja bawiły się dzieci. Jedenastoletni chłopiec, nazwiskiem Szczepanowski, bawiąc się nabitym rewolwerem, zastrzelił 5 miesięcznego syna Mykłaja.

Bawił tu przez pewien czas ks. Gasowski; z bytnością tą łączą się powstanie w Ciechocinku Schroniska dla kilkadziesiątu skrofulicznych dzieci. W szlachetnej tej pracy, a zwłaszcza w sfinansowaniu sprawy, dzielnie dopomógł ks. Gasowskiemu redaktor Bandrowski.

Zbliżka i zdaleka.

Proces prasowy. Na 100 marek skazała wczoraj ostrowska izba karna redaktora „Gaz. Ostr.” p. Szymańkę, za obrazę niejakiego Perlińskiego. Obrazę dopatrzył Perliński w artykule, w którym redaktor napiętnował Perlińskiego za to, że sprzedał szmat ziemi polskiej landratuże odolanowskiej. Sprawa tą zajmował się d. 10 lipca sąd lawiczny w Odolanowie i skazał redaktora na 2 tygodnie więzienia, kosztą i publikację wyroku.

Rosyjski Zeppelin.

W ostatnim № „Now. Wremieni” Mięszkowskiego zwiastuje Rosji narodziny wielkiego wynalazcy Tatarinowa. Rosja inteligentna, młoda Rosja, przemysłowa, i istnieniu jego wiedziała już dawno. Rosja ojcziła, którą reprezentuje p. Mięszkowsky, usnała go dopiero teraz. Zaności się na walki w powietrzu, a właśnie Tatarinow wymyślił nowy aeroplan. Stąd brymmy nagle w „Now. Wremieni”. Idąca wzbijania się w powietrze Tatarinowa, ma być zdumiewająco prosta i w tem właśnie jej genialność.

Próby z jego „aeromobilomem”, czynione już są w zakładach ministerjum wojny. Próby te dają wynik znakomity. Rychle Rosja

mieć będzie więc swój „dirigeable” i to lepszy od innych... być może. Słusznie poleca więc p. Mięszkowsky wynalazcę i wynalazek patriotyzmowi rosjan. Przy sposobności jednak okazuje się, iż rosyjski Zeppelin nagle kreowany na urządzą znakomitość, znakomitością był już dawno.

Wymyślił on mianowicie kilka lat temu cudowną wprost prasę hydrauliczną bez toku, zostawiając o sto wiorst poza sobą wszelkie prasę dawne. Było to odkrycie też „zdmiewająco proste”... ale jednak w swym czasie poznało się na niem niewiele, a wierzili bezwzględnie w miedego wynalazcę tylko jego przyjaciel polak, który przeczył geniusza. Dziś nawet Mięszkowsky zachwala „prasę hydrauliczną bez toku” i każdy już wie w Rosji, iż nie ma jej równej w praktyczności.

Ale niedawno jeszcze skromny wynalazca z trudem znajdował środki na doświadczenia swe i próby. P. Tatarinowa miałem sposobność poznać, człowiekiem to równie prosty, jak jego wynalazki, człowiek własnej pracy, był robotnikiem wprzód, nim został teoretykiem, matematykiem, wynalazcą.

Skończywszy uniwersytet nie wziął dyplomu, by mu nie pętał rąk, nie dawał „praw”, nie wciągnął gdzieś „na służbę”.

Taki człowiek gdy obiecuje, że wleci pod niebo, można mu wierzyć. To nie będą wzloty Ikarowe...

Falszywy książę.

Szczególne następstwa pociągnął za sobą pojedynek, odbył się niedawno w Paryżu między jednym z pisarzy hiszpańskich a francuskim mistrzem szermierki o honor królowej wdowy Amelii portugalskiej.

Pisarz portugalski ogłosił pod nazwiskiem księcia d'Albuquerque najpierw w Portugalii, a następnie w jednym z pism paryskich nowelkę, w której bardzo niepochlebnie wyrażał się o królowej Amelii i jej marszałku dworu, hr. de Ribeira, a nawet brutalnie oboje obraził. Między innymi twierdził autor o królowej Amelii, iż z kilku literackimi przyjaciółmi i artystami stała w bardzo ścisłych stosunkach.

Falszywego księcia d'Albuquerque zmuszono do ucieczki z Portugalii, a zakazano równocześnie rozpowszechniania jego noweli w Portugalii i Hiszpanii. Mimo to na półwyspie Pyrenejskim można jeszcze bardzo łatwo dostać dziś tę nowelę, naturalnie za odpowiednią cenę.

Nakładca paryski, który ogłosił francuskie tłumaczenie tej noweli w swem piśmie, był w tej dobrej wierze, iż autor jest istotnie księciem d'Albuquerque i potomkiem tego pierwszego księcia d'Albuquerque, sławnego admirała portugalskiego, który zdobył Goa, Malakę i Ceylon i na Wschodzie stał się tak potężnym, iż wszyscy mocarstwa azjatyckie byli zmuszeni prosić o łaskę i opiekę korony portugalskiej. Jednemu z jego potomków, księciu Maciejowi d'Albuquerque, ma do dziś jeszcze panująca dynastia Braganza do zawdzięczenia tron portugalski. — Stało się to przed laty 800.

Oszczerca tak nagle wskutek zamordowania króla don Carlosa odwoławiej królowej Amelii nie posiada żadnej łączności z dostojnym domem książąt d'Albuquerque, którego nazwisko przywłaszczył sobie nieprawnie. Ostatni z książąt d'Albuquerque, który równocześnie posiadał tytuł hrabiego Mesquitella, zmarł przed niedawnym czasem, a wskutek pamfletu, ogłoszonego przez fałszywego księcia, zostały historyczny tytuł i ranga księcia d'Albuquerque raz na zawsze przez rząd portugalski zniesione.

Falszywy książę, przeciwko któremu wystąpił w obronie znieważonej królowej wdowy portugalskiej, księżniczki francuskiej, znakomity szermierz bar. d'Harcourt, mógł z łatwością używać we Francji tego nieprawego tytułu. Zważyć trzeba, iż we Francji nie istnieje żaden prawny środek przeszkodzenia ludziom, żądnych tytułów i szlachectwa, zwłaszcza jeżeli są cudzoziemcami, w używaniu nazwisk arystokratycznych, do których nie posiadają najmniejszego prawa.

Z tej luki w prawodawstwie francuskim korzystał też ludźle obywateli, częścią aby zadowolnić swe towarzyskie aspiracje i próżność, częścią zaś, aby pod pokrywką arystokratycznego nazwiska dopuszczać się oszustw, a nawet zbrodni. We Francji jest niesłychanie trudnem stwierdzić prawdziwość tytułów szlacheckich, zwłaszcza z Portugalii, Hiszpanii, Rosji i Włoch, i zapewne najwięcej z tego powodu starodawnym dom książąt d'Albuquerque został wyrzeczony z listy prastarej szlachty portugalskiej.

Telegamy.

Wyjazd Najjaśniejszych Państwa.
 Petersburg 2 TAP. O g. 10 rano Najjaśniejsi Państwo z Najdoskońszymi dziećmi wyjechali z Peterhofu na wycieczkę morską na wody zatoki fińskiej. Jachtom „Aleksandria” udało się Najjaśniejsi Państwo do Kronstadt, skąd dalej odpłynęli na pokładzie jachtu „Sztandar”.

Dochody skarbu.

Peterburg 2 TAP. W ciągu 6 miesięcy wpłynęło do skarbu państwa 23,268,993 rb. t.j. więcej niż w ciągu tego czasu r. 1907 o 629,099 rubli.

Cholera.

Chelm 2 wł. Według raportu policji ziemskiej stwierdzono pierwszy wypadek cholery azjatyckiej we wsi Koszary.

Tyflis 2 T. A. Pet. Od d. 21 z m. zachorowało na cholera 14, zmarło 12.

Rostów n. D. 2 T. A. Pet. Wczoraj w naczelnictwie miejskiem zachorowało 22, zmarło 19. Ogółem od początku epidemii zachorowało 484, zmarło 213.

Pożar.

Riazań 2 TAP. We wsi Gawryłowskoje, w powiecie Spasskim, pożar strawił 173 domów. Straty wynoszą około 100,000 rb.

Ujście bandytów.

Tyflis 2 TAP. Policja powiatowa aresztowała 8 zbłągłych rabusiów katorżników.

Trzęsienie ziemi.

Szemachy 2 TAP. Dziś o godz. 8-ej wiecz. dało się uczuć trzęsienie ziemi w kierunku na północ.

Kongres.

Heidelberg 2 TAP. Odbyło się pierwsze nroczyste otwarcie trzeciego międzynarodowego kongresu filozofów. Mowę powitalną wygłosił prof. Windelband.

Walki niemiecko-czeskie.

Wiedeń 2 TAP. W Hruszowie wywiązały się krwawe walki niemiecko-czeskie. Pomędzy sokolami czeskimi a powracającymi do Włocławca Niemcami powstała bójka, która zakończyła się wzajemnym gradem kamieniami. Zandarmerja musiała interwenjować z nasadzonemi bagnętami. Trzydziestu niemców rannych, między nimi dziesięć ciężko.

Niemiecki kardynał.

Rzym wł. W kołach watykańskich zapewniano, że monachijski prałat Franz wyznaczony został na kardynała Kurji Rzymskiej.

Katastrofa na morzu.

Berlin 2 wł. Według nadeszłych do Hamburga doniesień parowiec niemiecki „Kaprio” wraz z ładunkiem rozbił się pod Bahra. Jest przypuszczenie że wszystko poszło na dno.

Pzewrót w Turcji.

Konst. ntyponal 2 TAP. Krązą znowu pogłoski, że sułtan Abdul Aamid zamierza stanowczo abdykować na korzyść księcia Reszadu, który wstąpi na tron jako Mahomet V.

W ostatniej chwili.

(Godz. 3 m. 80 w nocy).

Skasowanie wyroku.

Wiedeń 2 TAP. Trybunał najwyższy skasował wyrok lwowskiego sądu przysięgłych w sprawie skazania na śmierć przez powieszenie zabójcy namiestnika hr. Potockiego Mirosława Siczynskiego i polecił sprawę rozpatrzyć ponownie.

Jako motyw skasowania wyroku podano nieprawidłową odmowę sądu co do uwzględnienia żądań obrony zbadania stanu umysłowego oskarżonego ludzkie zebrania darych o objawach psychopatycznych w poprzednim życiu Siczynskiego.

**TOWARZYSTWO
 Pożyczkowo-Oszczędnościowo**

**„CZĘSTOCHOWKA”
 ul. Wieluńska № 28.**

Przyjmuje wkłady na oprocentowaniu, bez względu na wysokość kwot, w termin trych, plac od 10 do 15, i wydaje pożyczki mieszkancom m. Częstochowy i powiatu Częstochowskiego za poręczaniem osób nieletnich w Towarzystwo.

„Ogród „Halinów” Władysława Zawady, Szkolna № 20.
 Otwarty codziennie. Wejście bezpłatne. Sezonowa wystawa róż, drzew owocowych.

S. Szczawiński
 w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
 DELIKATESÓW
 i towarów kolonialnych

TELEFON № 57

Poleca znane z dobroci francuskie
Wino Szampańskie
Louis de Bary
 Likjery z domu Bardinot w Bordeaux.

IMPORT
WIN
 Węgierskich
 i
 Francuskich.

Specjalność firmy

Rozkład jazdy pociągów
 na kolei W. Wiedeńskiej.

W stronę Sosnowca i Granicy.					W stronę Warszawy.						
Nr	Pociągi	Przychodzą	Postój	Odechodzą	Czas	Nr	Pociągi	Przychodzą	Postój	Odechodzą	Czas
19	Osobowy	6.39	12	6.51	rano	18	Osobowy	6.34	8	6.42	wieczorem
9	Pocztowy	11.37	10	11.47	przed połud.	2	Kurjerski	2.44	8	2.52	w nocy
15	Osobowy	2.37	8	2.45	po połud.	38	Osobowy	9.18	12	9.25	wieczorem
17	Osobowy	4.41	12	5.53		20	Osobowy	1.52	10	2.02	w nocy
5	Półpociąg	7.20	6	7.26	wieczorem	56	Mieszany	12.09	15	12.24	"
37	Osobowy	9.00	10	9.10		40	Osobowy	—	—	5.25	nad ranem
39	Osobowy	12.00	—	—	w nocy	6	Półpociąg	9.42	8	9.50	rano
55	Mieszany	13.04	18	9.22	rano	16	Osobowy	11.18	12	11.80	przed połud.
1	Kurjerski	4.16	8	4.24	nad ranem	10	Pocztowy	8.86	10	3.46	po połud.
69	IV klasa do Sosnowca	—	—	4.00	po połud.	70	IV kl. z Sosnowca	8.45	—	—	rano.

na kolei Herbskiej.

Z Częstochowy do Herbow, odchodzi: o 7.30 r., 9.30, rano, 12.30, 3.30, 6.30 po połud. oraz w święta o 2.30 po popoł. w razie potrzeby.
 Z Herbow do Częstochowy, odchodzi: o 7.56 r., 10.06 r., 1.06, 5.06 po połud. 8.24 wieczorem, oraz w święta o 6.15 wieczorem.
 Z Częstochowy do Hańki, odchodzi: o 7.30 r., 2.00, 5.32 po południu, oraz w święta o 11.30 przed połud.
 Z Hańki do Częstochowy, odchodzi: o 8.12 r., 12.05 po połud., 4.05 popołud. i 6.05 wieczór oraz w święta o 2.30 po połud.
 Z Częstochowy do Blachowni, odchodzi o 7.30 rano, 6.30 wiecz. — Z Blachowni do Częstochowy, odchodzi o 7.54 rano, 7.17 po połud.
Uwaga. W dniu świąteczne pociągi po południu do Blachowni i z powrotem nie są uruchomiane.

W ZAWIERCIU
 w teatrze Iluzji „Urania“
 codziennie nader zajmujące **WIELKIE**
kinematograficzne przedstawienie

Kto pójdzie ten zalowac nie będzie. Podczas antraktu muzyka, nowości nie bywałe w Zawierciu i tym podobne rozrywki. **Zmiana programu co tydzień.**

Program od niedzieli dn. 30 Sierpnia do 5 Września

- 1) **Podróż po Gwincji** (z natury); 2) **Mali bokserzy** (komiczne); 3) **Zoologiczny ogród w Hamburgu** (z natury); 4) **Figle kominiarzy** (komiczne); 5) **Cyganin** (dramat); 6) **Potrójna schadzka** (komiczne); 7) **Gorliwy marynarz** (dramat); 8) **Mąż doktorki** (komiczne).

Na ozasie!

Ogromny wybór fartuszków czarnych dla uczennic otrzymał sklep **„Cecylji“** w domu W-go Grudzińskiego II Aleja. Poleca również gustowne robotki damskie, bluzki wiedeńskie, halki jedwabne i alpagowe oraz wykwintną bieliznę męską i damską.

Potrzebna zaraz osoba inteligentna wieku średniego, energiczna do zarządu domem. Wiadomość w katedze Hubińskiej w Zawierciu. 1118—3—3

Bryczki do sprzedania, Aleja II № 23. Włodarski. 1078—12—1

Biuro pośrednictwa i zleceń
„RENOMETR“
 w Częstochowie, III-cia Aleja № 60.

Tanie sprzeda nieruchomości i place w ulicach: Teatralnej, Warszawskiej, Malej, Centralnej, Krótkiej, Cerkiewnej, św. Stanisława, I-lej i III-lej Alejach, Szkolnej, św. Rocha, św. Barbary, w Rakowie, Sosnowcu, Zawierciu, Radomsku, willa w Kamińsku; różne młyny wodne etc. Tamże lokata kapitałów, oraz sprzedaż, zamiany, dzierżawy wszelkich majątków ziemskich w Królestwie, Litwie, Rosyi i zagranicą.

„Arystokratyna“

Odnaczona na czteroletniej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węgla antyseptycznie i ożewiająco, już po krótkim użyciu—staje się płec lśniący biały i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Piegi, zmarszczki, wagi, żółte plamy usuwa „Arystokratyna“ po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie
APTECZNYM
Wrocław ORZEŁ
 w Częstochowie, III Aleja № 48.

Oddział Techniczny Tow. „Prowodnik“
 w RYDZIE.
 Skład fabryczny w Częstochowie ul. Dojazd № 5.

Wyroby gumowe techniczne, węże gumowe, pasy gumowe. Wyroby z twardej gumy, wyroby asbestowe kieszki i opony do rowerów Linoletum, Linkrasta Infaid i t. d.

Tow. Akcyjne F. Reddawy i S-ka
 Manchester-Pendleton.

Pasy patentowane „Reddawy“. Pasy z szerści wielblądziej. Rasy, skórzane angielskie. Węże percziane, opony nieprzemakalne, czarna.

Handlowiec

branzji kolonialno winnej, poszukuje posady w handlu, biurowej lub jakiegokolwiek innej. Oferty w Redakcji dla „Handlowca.“ 1127-1-1

Lokomobila Wolfa

o sile 16—20 koni w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość II Aleja № 28 u właściciela domu. 1131 2—1

Stanoja

wzorowa dla kształcących się panien w Warszawie, u byłej przełożonej. Język domowy francuski. Chmielna 86 mieszek. 7. 1128-0-1

Poszukuje się korespondenta do udzielania lekcji na patent 4-ro klasowy. Bliska wiadomość ul. Mała № 2 miesz. 1 b. w Częstochowie w godz. po poł. zgłaszać się można. 1129-5-1

Poszukuje miejsca bony z syciem i do brejni świadectwami. Wiadomość w Redakcji. 1130-2-1

Jest do sprzedania sklep rzemieślniczy z powodu wyjazdu. Ostatni Grosz dom A. Junga. 1132-6 | 1

Warszawska Wzorowa Pralnia
 bielizny

przyjmuje wszelką bieliznę, oraz pranie chemiczne. Zakład w Śmiełku i pospiesznie. Ceny przystępne. Ulica Aleja I № 1 róg Nowego Rynku w podwórzu. 1100-9-3

Jest do sprzedania maszyna do srycia krakowskiego, mało używana. Wiadomość w fabryce Politektor. 1121-4-3

5000 114000 rubli potrzebna zaraz. 1-my numer hipoteki miejscowej. Biuro „Renometr“. 938-0-4

Potrzebna zaraz sklepowa do wynajęcia, mająca jęzki polski, rosyjski, Aleja II Skłajchert. 1110-2-1

Pokój z ośmiem utrzymaniem, wóno w Lublinie. Wiadomość na miejscu.

Potrzebna zaraz bona lub gospodyni do dzieci i pomocy pani. Wiadomość w katedze Hubińskiej w Zawierciu. 1111-1-9

Pod Częstochową część fol. Biała rozległości około 100 morgach do wydzierżawienia na dogodnych warunkach. Bliska wiadomość na miejscu. 1124-4-2

Z parolującego się majątku przez Bank Włocławski, są do sprzedania 100 ciekoporgowe działki ziemi. Zamiejscowym wieloletni ustępstwa. Biuro „Renometr“ III Aleja № 60. 1123-18-1

2 i 3 pokoje do wynajęcia zaraz. Szkolna 15.